

Seminar for havnesikkerhedsudvalg

Større søvnbehov for fiskere

Fiskeri og en god arbejdsrutine i forhold til en arbejdsmedicinens erfaringer passer ikke godt sammen. For selvom mange nævner, at man kan sove på forhånd, så er det ikke virkeligheden. Og otte timers søvn fordelt over to omgange er ikke ligeså godt som en fuld nats søvn på otte timer.

På Havnesikkerhedsudvalgs mødet i Fiskeriets Arbejds miljøråd forklarede Anker Jensen, Arbejdsmedicinsk Afdeling på Sydvestjysk Sygehus i Esbjerg om konsekvenserne af mangel på hvile og søvn. Han pegede på, at forskningen viser, at effekterne af natarbejde er større risiko for hjertesygdomme, mave/tarm-sygdomme og større risiko for diabetes II.

Men søvnbehovet passer ikke med hverdagen på havet. - Vi slæber tre gange 7,5 time i døgn. Det kan ikke lade sig gøre at få den mængde søvn, lød det fra flere af deltagerne.

Talmateriale fra fiskeri efter hoki indsamlet i 2005 viser, at der bliver mindre på havet end i land. Anker Jensen viste tallene fra undersøgelsen, der viser, at fiskerne i gennemsnit lå 8,1 time i sengen på havet mod 8,3 timer i land. Søvn var også hyppigere delt i mindre perioder under fire timers søvn. I 22,8 procent af dagene blev der sovet mindre end fire timer ad gangen mod tre procent i land.

-rd

Opklaringsenhed skal adskilles

Den Maritime Havarikommission bliver navnet på Opklaringsenheden under Søfartsstyrelsen, der skal frigøres af Søfartsstyrelsen.

- I dagligdagen vil det ikke ændre sig, men vi må ikke længere referere til Søfartsstyrelsens chef, sagde Svend Karstensen, leder af Opklaringsenheden, der fremover referer direkte til ministeriet.

Svend Karstensen fortalte på Havnesikkerhedsudvalget om ændringerne i organisationen.

- Det bliver dog lidt mere vanskeligt, når vi skal anonymisere det mere. Og vi må heller ikke have den formelle kontakt til erhvervet, sagde Svend Karstensen.

Hidtil har Opklaringsenheden haft fire kontaktpersoner indenfor fiskeri og tre fra søfarten, men de bånd skal nu kappes. Selvom de officielle bånd kappes, så vil der stadig være brug for uformelle kontakter.

- Vi kan ikke sidde i et elfenbenstårn og ikke have kontakt med de mennesker, der har med erhvervet at gøre, sagde Svend Karstensen.

-rd

Mere snak om sikkerhed i dag

Det går i den rigtige retning omkring sikkerheden, fortæller fisker Jesper Jensen, Thorsminde, der deltog på Havnesikkerhedsudvalgets møde som repræsentant for HSU-Vest. Han oplever, at fokus på sikkerhed er steget.

- I dag ringer man pr. refleks til Fiskeriets Arbejds miljøråd, når uheldet er sket, fortæller Jesper Jensen. Han kender én, som to gange har været udsat for forlis. Anden gang fik han hjælp fra Arbejds miljørådet.

- Det var han glad for. Det er ikke så tabubelagt at snakke om det længere, siger Jesper Jensen.

Han fornemmer også, at sikkerheden ombord er stigen.

- Der er flest stålskibe og glasfiberfartøjer, og de er nemmere at lave forbedringer på end de gamle træskibe. Så det går i den rigtige retning, siger Jesper Jensen.

Han fisker med en glasfiberjolle, og han brugte blandt andet Havnesikkerhedsseminaret til at blive klogere omkring stabilitet.

- Det er tre år siden, at jeg fik skibet forlænget. Efter at havde hørt og set, hvad en stabilitetstest er, så er jeg ikke så ræd for at lave en stabilitetstest på mit eget fartøj, konstaterer han.

Han tror på, at snakken om sikkerhed flytter grænser. - For var vi i vores egen osteklokke. Nu kan vi godt snakke om sikkerhed, siger Jesper Jensen, der også peger på, at han godt kan se signalerne på, om han er stresset.

- Når du er tungefisker, fisker du om natten. Og så bliver du mere irriteret. For du sover ikke så meget, når du har familie ved siden af, siger Jesper Jensen.

-rd

Usynlige huller lukker vand ind i fartøjer

Af René Dandanell

Ti rulninger på et modelfartøj tog syv sekunder længere, efter at det havde fået monteret udstyr til trawlfartøjer. Uden grejer tog det 14 sekunder, men med grejer varede rulningen 21 sekunder. Det lyder ikke af meget, men øvelsen viser, at krængningspunktet flyttes opad, når der sættes mere vægt på skibet.

Det er en af erfaringer, der kan ses i den nye film, som Fiskeriets Arbejds miljøråd står bag. Filmen indgår i den kampagne omkring stabilitet for mindre fartøjer, som Arbejds miljørådet arbejder på i øjeblikket. Filmen fik premiere på Havnesikkerhedsudvalgs mødet på Hotel Lyngheden i Grindsted, hvor blandt andet Ole Christensen, OC Consult, fortalte om stabilitet. Han

er nemlig konsulenten, der medvirker i filmen.

To fartøjer, L 486 Selena Christina og HG 161 Bosen & Bumsen medvirker i filmen. I filmen vises hvordan stabilitetstesten gennemføres, og hvor den ene troede, at han havde et stabilt fartøj, så var den anden godt klar over, at der kunne være problemer. Men i virkeligheden verden var det falsk tryghed for HG 161, der troede stabiliteten var i orden, mens L 486 ikke var sikker på stabiliteten.

Det viste sig nemlig ved testen, at HG 161 ikke umiddelbart kunne godkendes.

- Det krævede omfattende ombygninger at få fartøjet godkendt, fortalte Ole Christensen.

Blandt andet skulle dækket hæves, og der skulle skabes mere opdrift i løn-

ningen for at få det godkendt. Der blev også lagt yderligere 200 kg ballast i skibet.

Også rulle-dæmpnings-tanke og slingrekøl blev overvejet som mulige forbedringer.

Ole Christensen fortæller, at der er nogen fartøjer, der vil dumpe i testen. Og så lyder spørgsmålet, hvorfor de har sejlet i 30 år uden problemer. Til det lyder svaret, at de ikke har været ude i de situationer, hvor båden vælter rundt.

- Og det er en tilnærmet virkelighed, vi regner på, siger Ole Christensen.

Han oplever, at der er mange overraskelser ombord på et skib. Det gælder blandt andet huller i dækket. Eksempelvis huller under garnhaleren, hvor en hydrauliskslange går ned. Også huller styrepulte, luft-

indtag under dørken og håndvaske kan være årsag til vandindtrængning.

- Det er ligegyldigt, om båden har en god stabilitet, hvis skibet ikke er tæt. Allerede ved krængninger på 25-30 grader vælter der vand ind i nogle både, siger Ole Christensen om sine erfaringer fra en række undersøgelser af fiskeskibe.

I et tilfælde stod der en stråle med vand ind ved en håndvask allerede ved en 26 graders krængning.

I et tilfælde kom der vand ind ved et luftindtag allerede ved en krængning på 20 grader, så der kom vand i maskinrummet.

- Nogle gange finder vi utætheden, inden vi laver prøven, men der er også huller, man ikke kan se, siger Ole Christensen.

Bliver mere opmærksom på sikkerheden

Af René Dandanell

Vanerne omkring sikkerhed til søs er allerede indgroet hos Sven Frederiksen, der fisker fra Sjællands Odde og er lokalt medlem af Havnesikkerhedsudvalget. Derfor er der ikke meget, der ændrer ved hans vaner, når han deltager i en dags diskussioner om sundhed og sikkerhed.

Alligevel gør det indtryk

på ham, når der bliver talt om hvile, sikkerhed og stabilitetstest.

- Jeg bliver mere opmærksom på at gøre tingene rigtigt. Det er de små ting, som man kan lave om på, siger Sven Frederiksen, der peger på, at han via deltagelsen får almen viden om, hvad der arbejdes med.

Han fortæller, at hans rolle som medlem af Havnesikkerhedsudvalget blandt

andet går ud på, at tage snakken med kollegaerne om sikkerhed og arbejdsmiljø.

- Jeg prøver at forsvare stabilitetstesten. Det er en pengemaskine, siger mange, lyder det fra Sven Frederiksen, hvis eget fartøj endnu ikke har fået en stabilitetstest. Det var for tungt til at få udført en dynamometerprøve, og derfor skal det igennem den store stabili-

tetstest.

I det daglige tænker han ikke så meget over sikkerhed og arbejdsmiljø, når han fisker.

- Jeg har gjort det, jeg skal på skibet, så jeg står ikke og tænker over det i det daglige, da det er en naturlig del af arbejdet ombord, konstaterer Sven Frederiksen.

Stabilitet afhænger af fiskeriform

Af René Dandanell

Fribordsmærke, egenkontrol, anmeldeligt og andre tiltag, der skal forbedre sikkerheden for især de mindre fiskefartøjer er nu indført. Sikkerhedspakken, som trådte i kraft 1. marts, blev udført på baggrund af en række ulykker med mindre fartøjer, fortalte Søren Enemark, Søfartsstyrelsen, da han gæstede Havnesikkerhedsudvalgs mødet.

Det er ofte de små foran-

dringer, der kan være afgørende for, at stabiliteten på et fiskefartøj ændrer sig.

- Når man løbende har håndværkere ombord over året, så kræver tyngdepunktet opad. Det går stort set aldrig den anden vej, konstaterede Søren Enemark.

For nyt udstyr ombord, der vejer mere end tidligere, rykker ligeså langsomt tyngdepunktet opad. Og det forringer stabiliteten.

På HSU-mødet kom det

frem, at stabilitetsbogen, som fiskerne får, er en ret omfattende sag. Til en bundgarnsjølle er der 62 A4-sider. Men det er langt fra alle siderne, der skal læses på.

- I stabilitetsbogen står der fem konditioner for fartøjer. Alt det andet er tabeller og beregninger, som fiskerne ikke behøver kigge på, sagde Søren Enemark.

Han pegede på, at det er vigtigt at kigge i stabilitetsbogen. For et skib kan godt

have en godkendt stabilitetsbog for rejefiskeri, men ikke for torskefiskeri.

- Der er stor forskel på at laste 500 kg rejer, mens 500 kg er ingenting i et torskefiskeri, fortalte Søren Enemark.

Også fartstilladelsen kan være god læsning, især inden man køber et fiskefartøj.

- De fleste skibes fartstilladelse kan udvides, men det kan blive dyrt, forklarede Søren Enemark.

Køb gode og sunde råvarer

Af René Dandanell

Pris og kvalitet hænger sammen, når der købes råvarer til maden ombord på et fiskefartøj. Forskellen på om man køber kvalitet eller discount er derimod stor, når det gælder sund og nærende mad.

- I kan ikke se det på jeres bundlinie, hvis I stiller krav om kvalitet i de fødevarer, I køber. Men I kan se det på bundlinjen ved at mandskabet får mere energi, sagde Esben Windfeld Lund, der

er kok.

Han fortalte om betydning af ikke at falde for den "gule pris" på varen.

- Det drejer sig om små penge for at købe noget ordentlig mad, konstaterede han.

Hans råd lød blandt andet på, at slå en dej op til nogle gode nærende bolle, hvor dejen kan stå og trække i flere dage, mens man tager lidt ad gangen og bager.

- Bag noget godt brød til søs, sagde han og viste,

hvordan han i løbet af halvt andet minut kunne røre en dej sammen.

Også spørgsmålet om frosne grøntsager blev diskutert.

- Det er ok at bruge frosne grøntsager i spidsbelastningsperioder. Sørg for at tilberede grøntsagerne hurtigt. Det er med til at bevare næringsstofferne, konstaterede kokken, der også nævnte, at GASA leverer fragtfrit til døren, hvis man køber for over 800 kr.

Han pegede på, at en

tredjedel af fiskerne over 45 år er stærkt overvægtige.

- Det eneste, der er højt blandt dem, er dødeligheden på grund af livsstilen, konstaterede Esben Windfeld Lund.

Esben Windfeld Lund er nu ansat på Fiskeriskolen EUC Nordvest, hvor han blandt andet skal stå for udviklingen af et elevkøkken og samtidig lære fiskerieleverne, hvordan de skal opbevare deres proviant ombord på fiskefartøjet.